

Anmälan om behov av god man eller förvaltare

Socialnämnden - Enligt 5 kap 3 § Socialtjänstförordningen är socialnämnden skyldiga att anmäla behov av god man eller förvaltare.

Kommunen - Enligt 15 § Lagen om Särskild Service till vissa funktionshindrade (LSS) är kommunen skyldiga att anmäla till överförmyndarnämnden när en person är i behov av god man eller förvaltare.

Verksamhetschefer inom hälso- och sjukvården - Enligt 2 § Förordning om verksamhetschef inom hälso- och sjukvården är verksamhetschefer skyldiga att meddela överförmyndarnämnden om det finns behov av god man eller förvaltare.

Person som är i behov av god man eller förvaltare

Namn	Personnummer
Adress	Postadress
Vistelseadress (om annan än ovan)	Postadress
E-post	Telefonnummer

Härmed anmäls behov av

Godmanskap (11 kap 4 § föräldrabalken) **Förvaltarskap** (11 kap 7 § föräldrabalken)

Anmälare

Namn och titel	Arbetsplats
Adress till arbetsplatsen	Postadress
E-post	Telefonnummer

Anmälare

Underskrift	Ort och datum

Jag har informerat huvudmannen/den enskilde om att huvudregeln är att personen själv betalar arvode och kostnadsersättningar till god man eller förvaltare

1. Orsaken till hjälpbehovet

Redogör för det/de tillstånd (sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande) som orsakar hjälpbehovet.

2. Hjälpbehovet

För mer information om de olika delarna, se informationsbladet s. 5-6.

Ska ställföreträdarskapet omfatta att bevaka den enskildes rätt? Ja Nej

Om ja, beskriv den enskildes behov av stöd i detta avseende. Hur har den enskildes ärenden hanterats fram till nu och varför kan inte detta fortsätta?

Om nej, förklara varför den enskilde inte har behov av stöd i detta avseende. Hur hanteras den enskildes ärenden i dagsläget?

Ska ställföreträdarskapet omfatta att förvalta den enskildes egendom? Ja Nej

Om ja, beskriv den enskildes behov av stöd i detta avseende. Hur har den enskildes ärenden hanterats fram till nu och varför kan inte detta fortsätta?

Om nej, förklara varför den enskilde inte har behov av stöd i detta avseende. Hur hanteras den enskildes ärenden i dagsläget?

Ska ställföreträdarskapet omfatta att sörja för den enskildes person? Ja Nej

Om ja, beskriv den enskildes behov av stöd i detta avseende. Hur har den enskildes ärenden hanterats fram till nu och varför kan inte detta fortsätta?

Om nej, förklara varför den enskilde inte har behov av stöd i detta avseende. Hur hanteras den enskildes ärenden i dagsläget?

3. Minsta ingripande åtgärd

Ett ställföreträdarskap ska endast anordnas om hjälpbehovet inte kan tillgodoses med mindre ingripande åtgärder.

Har den person som anmälan gäller utfärdat fullmakt för rättsliga och/eller ekonomiska angelägenheter? Ja Nej

Om ja, varför är det inte tillräckligt med den utfärdade fullmakten för att tillgodose hjälpbehovet?

Vad gör att hjälpbehovet inte kan tillgodoses med mindre ingripande åtgärd?

Exempel på mindre ingripande åtgärder: Fullmakt, banktjänster (till exempel autogiro), hjälp från anhöriga, hjälp från socialtjänsten (till exempel kontaktperson), budget- och skuldrådgivning, skuldsanering eller andra samhällsinsatser?

Avser anmälan om behov av förvaltare? Varför kan inte hjälpbehovet tillgodoses med godmanskap?

Redogör för de omständigheter som gör att det inte är tillräckligt med ett godmanskap.

4. Social situation

Redogör för den enskildes nuvarande boende och planerade förändringar i boendet.

Redogör för den enskildes ekonomiska förhållanden så som inkomster och utgifter, tillgångar och skulder.

Övriga myndighets- och sjukvårdskontakter (namn, titel och telefonnummer).

Närmast anhöriga (namn, släktskap och telefonnummer).

5. Förslag på ställföreträdare

Finns det förslag på god man eller förvaltare?

Ja Nej

Om ja, uppge kontaktuppgifter för föreslagen ställföreträdare

Namn	Personnummer
Adress	Postadress
Telefonnummer	E-post

6. Samtycke

Om personen som är i behov av en god man eller förvaltare kan och vill ge sitt samtycke till ställföreträdarskapet, kan detta göras genom att underteckna nedan.

Kryssa för den typ av ställföreträdarskap samtycket gäller

Godmanskap (11 kap 4 § föräldrabalken) **Förvaltarskap** (11 kap 7 § föräldrabalken)

Kryssa för den eller de delar ställföreträdarskapet ska omfatta

Bevaka rätt **Förvalta egendom** **Sörja för person**

Jag samtycker till att ställföreträdarskap av ovanstående typ och omfattning anordnas för mig

Underskrift	Ort och datum

Information till anmälan om behov av god man eller förvaltare

Här följer information om godmanskap och förvaltarskap samt instruktion för hur du anmäler behovet av en god man eller förvaltare till överförmyndarnämnden. För att överförmyndarnämnden ska kunna skicka in en ansökan om godmanskap till tingsrätten är det viktigt att alla nödvändiga handlingar lämnas in.

Vem kan få en god man eller förvaltare?

Vuxna personer som har en sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande kan få hjälp av en god man eller förvaltare. Hjälpbehovet måste styrkas med ett läkarintyg som bifogas anmälan. En god man eller förvaltare ska endast utses om den enskilde inte kan få hjälp på ett mindre ingripande sätt, till exempel genom kommunala insatser eller genom anhöriga med fullmakt. Beskriv därför noggrant vilka andra hjälpinsatser den enskilde har i dagsläget och på vilket sätt dessa inte fungerar eller är otillräckliga.

Detta innebär att fyra rekvisit måste uppfyllas:

1. Det måste finnas en grund för godmanskap, dvs. antingen en sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande.
2. Hjälpbehovet måste vara kopplat till en nedsättning av förmågan (se p. 1) att klara sig själv.
3. Det måste finnas ett reellt behov, det vill säga att den enskilde inte kan få hjälp på ett annat och mindre ingripande sätt, och
4. han eller hon måste lämna sitt samtycke. Kan inte samtycke lämnas ska det styrkas av ett läkarintyg och den enskildes närmaste anhöriga ges då möjlighet att yttra sig.

Skillnaden mellan god man och förvaltare

Ett godmanskap är en frivillig insats som kräver huvudmannens samtycke. Om huvudmannen enligt läkarintyg inte förstår vad saken gäller, kan ett godmanskap ändå ordnas. Vid godmanskap behåller huvudmannen sin rättshandlingsförmåga och kan fortsätta hantera sina konton och avtal själv. Gode mannen behöver huvudmannens samtycke för större rättshandlingar, förutom de som rör den dagliga hushållningen. Om huvudmannen inte förstår vad saken gäller, får gode mannen utföra rättshandlingar inom sitt förordnande för huvudmannens bästa.

Förvaltarskap är en tvingande insats och kan införas mot huvudmannens vilja. Syftet är att skydda huvudmannen från att exempelvis skuldsätta sig själv eller ingå ogynnsamma avtal. Vid förvaltarskap förlorar huvudmannen helt eller delvis sin rättshandlingsförmåga. Beroende på skyddsbehovet kan huvudmannen inte ha tillgång till sina egna konton eller ingå avtal. Förvaltaren får rätt att ingå avtal för huvudmannens räkning och behöver inte huvudmannens samtycke för att vidta åtgärder. Förvaltaren agerar således på eget ansvar för huvudmannens räkning. Förvaltarskapet anpassas till huvudmannens behov i varje enskilt fall och kan därför omfatta endast viss egendom eller vissa angelägenheter.

Vad gör en god man eller förvaltare?

Godmanskapet eller förvaltarskapet ska alltid anpassas efter den enskildes individuella behov. Därför är det viktigt att ansökan tydligt beskriver vad den enskilde behöver hjälp med och vilka delar som godmanskapet eller förvaltarskapet ska omfatta.

Att **bevaka rätt** innebär att gode mannen eller förvaltaren skyddar huvudmannens intressen i specifika rättsliga ärenden, såsom att bevaka rätt i ett dödsbo, företräda huvudmannen vid uppsägning, försäljning eller avyttring av bostad, ansöka om skuldsanering och liknande. Det innebär också att gode

mannen eller förvaltaren hanterar rättigheter i allmän betydelse, till exempel ansöker om kontaktperson, bostadsbidrag, anmäler hyresförändringar, överklagar beslut och så vidare.

Att **förvalta egendom** innebär att gode mannen eller förvaltaren sköter huvudmannens ekonomi, betalar räkningar, lämnar fickpengar, förvaltar kapital, värdehandlingar och fastigheter, samt ser till att huvudmannens egendom är korrekt försäkrad. Det kan också inkludera att hantera eventuella skulder vid behov.

Att **sörja för personen** innebär att gode mannen eller förvaltaren ser till att huvudmannen får bästa möjliga boendeförhållanden, omvårdnad, vård och social service. Det kan innebära att påtala behovet av fler hemtjänsttimmar, ordna med daglig sysselsättning, ansöka om färdtjänst och liknande.

Vad ska en anmälan innehålla?

Enligt SKR cirkulär 18:14 om socialnämndens anmälningsskyldighet i ärenden som rör god man, förvaltare samt vissa vårdnads- och förmynderskapsfrågor, gäller följande:

Utredningen ska innehålla en beskrivning av den enskildes ekonomiska förhållanden, såsom inkomster och utgifter, och samt tillgångar och skulder. Vidare bör anmälan redovisa bostadssituation, sjukdom, funktionshinder, social situation, släktingar, hur personen fungerar i sin vardag och på vilket sätt denne saknar förutsättningar att själv ta ansvar för sina angelägenheter. Det bör också framgå vad den enskilde behöver hjälp med.

Överförmyndarnämnden avgör om kriterierna för att ansöka om god man eller förvaltare hos tingsrätten är uppfyllda. Om så är fallet skickas en ansökan in till tingsrätten. För att en god man ska kunna förordnas krävs huvudmannens samtycke, vilket lämnas under punkt 6 på anmälningsblanketten. Om huvudmannen inte kan ge sitt samtycke, ska behovet av god man styrkas med ett läkarintyg. Vid behov av förvaltare ska anmälan åtföljas av ett läkarintyg som visar att personen inte kan ta hand om sig själv eller sin egendom. Samtycke krävs inte vid förvaltarskap.

Socialnämnden har anmälningsskyldighet även när det inte går att få huvudmannens samtycke eller läkarintyg. I dessa fall ansvarar överförmyndarnämnden för den fortsatta utredningen. Både den enskilde och socialnämnden kan föreslå en viss person som god man eller förvaltare och överförmyndarnämnden bedömer om den föreslagna personen är lämplig för uppdraget.

Socialnämndens utredning ska endast omfatta det som är nödvändigt för det aktuella ärendet. Om socialnämnden saknar uppgifter om den enskilde, är de inte skyldiga att inleda en utredning för att samla in information till överförmyndarnämnden.

Till anmälan ska följande handlingar bifogas:

Läkarintyg, om anmälare erhållit detta från läkare. Behöver lämnas på en särskild blankett framtagen av Socialstyrelsen. Läkaren hittar blanketten på Socialstyrelsens hemsida: www.sos.se

För ansökan till tingsrätten kompletterar överförmyndarnämnden med följande handlingar:

- Åtagande från ställföreträdare
- Huvudmannens samtycke till godmanskap eller förslag på god man
- Eventuellt yttrande från anhöriga inhämtas av överförmyndarnämnden
- Läkarintyg, om inte det bifogats anmälan